

Nastroje społeczne w czerwcu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W czerwcu¹ możemy mówić o stabilizacji, a w przypadku niektórych wskaźników (zwłaszcza tych, w których w ostatnim czasie obserwowaliśmy spadki) o minimalnej poprawie nastrojów społecznych. W stosunku do maja nieznacznie poprawiły się oceny ogólnej sytuacji w kraju, kondycji materialnej gospodarstw domowych oraz sytuacji w zakładach pracy. Nieco lepsze niż przed miesiącem są też oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy, a wśród pracujących minimalnie spadło poczucie zagrożenia bezrobociem.

OCENY

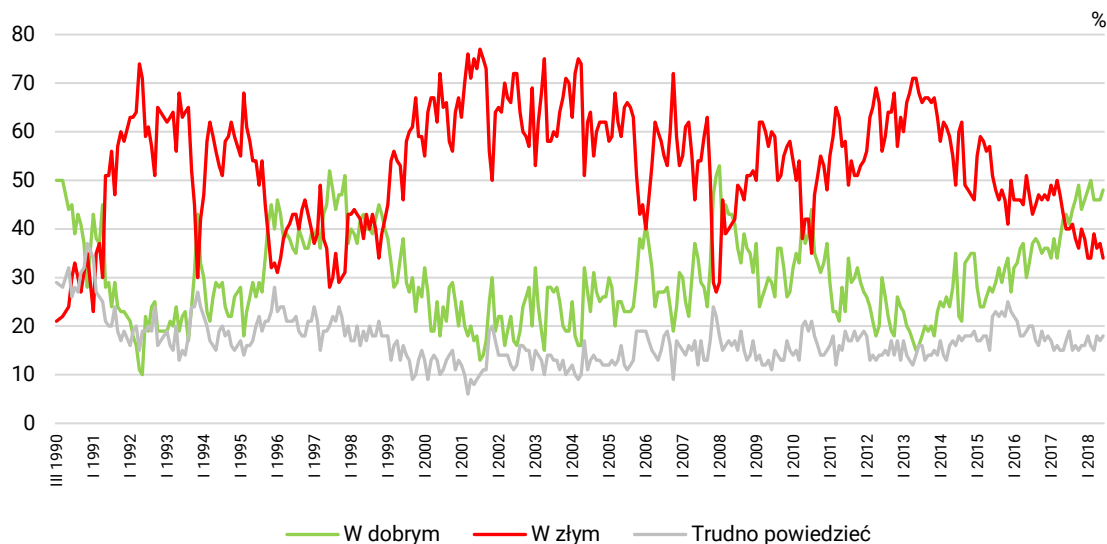
W ostatnim miesiącu zanotowaliśmy niewielki spadek odsetka negatywnych ocen **sytuacji w kraju** (o 3 punkty procentowe) i jednocześnie wzrost ocen pozytywnych (o 2 punkty). Aktualnie niemal co drugi badany (48%) wyraża zadowolenie z rozwoju sytuacji w Polsce, a co trzeci (34%) jest w tym względzie nieusatysfakcjonowany.

TABELA 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
W dobrym	43	41	44	46	49	44	46	48	50	46	46	46	48
W złym	40	40	41	38	36	40	38	34	34	39	36	37	34
Trudno powiedzieć	17	19	15	16	15	16	16	18	16	15	18	17	18

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (337) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 czerwca 2018 roku na liczącej 1029 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

Pozytywnym ocenom kierunku rozwoju sytuacji w Polsce sprzyja przede wszystkim prawicowa orientacja polityczna (74%), częste uczestnictwo w praktykach religijnych (59%), zamieszkiwanie na wsi (52%) oraz wykształcenie zasadnicze zawodowe (56%). Korzystne zmiany w kraju częściej dostrzegają mężczyźni niż kobiety (54% wobec 42%), a osoby zadowolone ze swojej sytuacji materialnej częściej niż niezadowoleni (52% wobec 37%). Zarówno najmłodsi, jak i najstarsi respondenci lepiej wypowiadają się o sytuacji w kraju niż osoby w średnim wieku (zob. tabelę aneksową 1).

W potencjalnych elektoratach głównych ugrupowań politycznych zadowolenie z rozwoju sytuacji w Polsce przeważa nad niezadowoleniem przede wszystkim wśród zwolenników PiS (89% wobec 5%), a ponadto także wśród potencjalnych wyborców ruchu Kukiz'15. Natomiast ci, którzy chcą głosować na PO lub Nowoczesną, w większości negatywnie wypowiadają się na temat kierunku zmian w Polsce, przy czym najbardziej krytyczni w tym względzie są zadeklarowani wyborcy PO.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	89	5	6
Platforma Obywatelska RP	14	71	15
Kukiz'15	48	37	15
Nowoczesna**	29	53	18

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Wyniki dotyczące wyborców tego ugrupowania należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w próbie

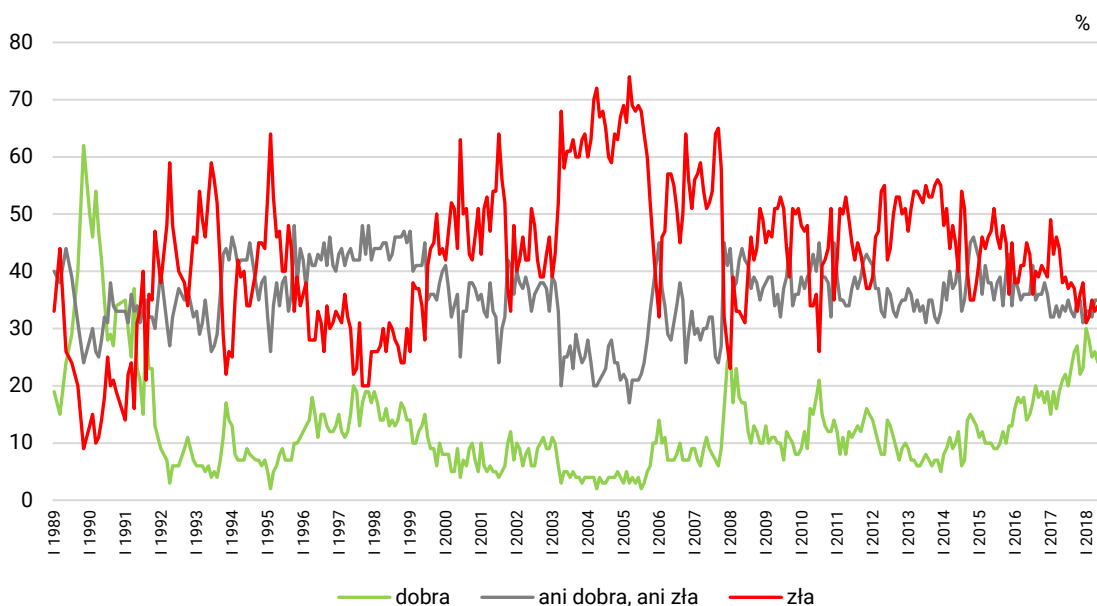
Opinie o **sytuacji politycznej** w kraju są zbliżone do ubiegłomiesięcznych. Jedna trzecia badanych wyraża przekonanie, że jest ona zła (33%), niemal tyle samo ocenia sytuację polityczną w kraju jako przeciętną (35%), a tylko jedna czwarta uznaje ją za dobrą (25%).

TABELA 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
– dobra	22	20	23	26	27	22	23	30	28	25	26	24	25
– ani dobra, ani zła	33	35	33	32	35	35	31	33	33	32	35	35	35
– zła	39	37	38	37	33	36	38	31	32	35	33	34	33
Trudno powiedzieć	6	8	6	5	5	7	8	6	7	8	6	7	7

CBOS

RYS. 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?
Czy jest ona:

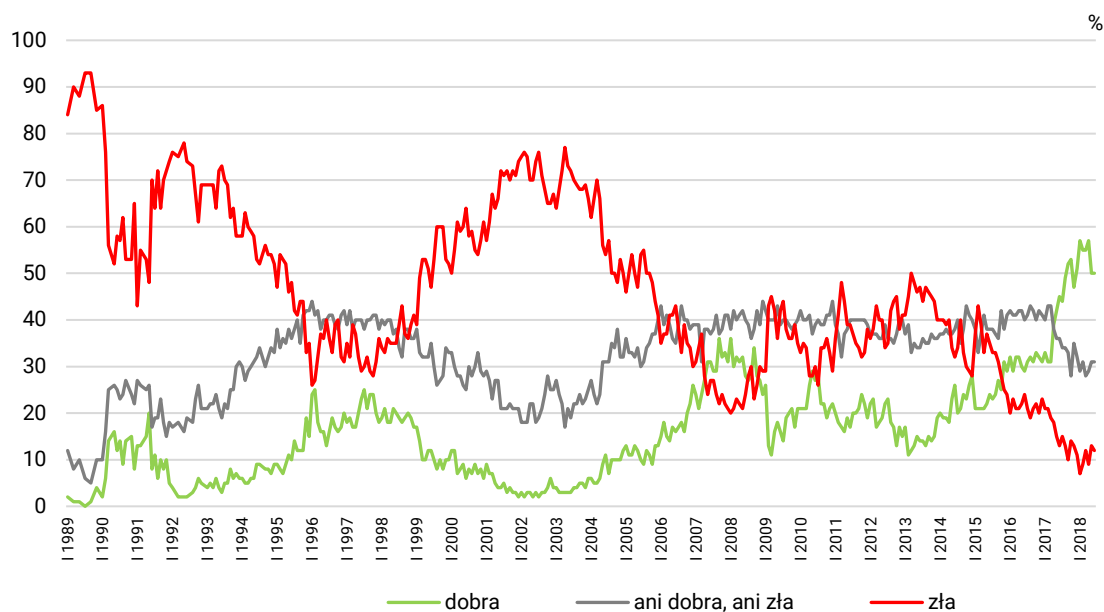
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Od maja nie zmieniły się też oceny **sytuacji gospodarczej** w Polsce. Połowa badanych ma pozytywną opinię na ten temat (50%), blisko jedna trzecia uważa, że kondycja gospodarcza kraju jest przeciętna – ani dobra, ani zła (31%), natomiast co ósmy respondent stan polskiej gospodarki ocenia negatywnie (12%).

TABELA 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
– dobra	45	44	49	52	53	47	51	57	55	55	57	50	50
– ani dobra, ani zła	36	34	34	33	28	35	32	29	31	28	29	31	31
– zła	13	15	13	10	14	13	11	7	9	12	9	13	12
Trudno powiedzieć	6	7	5	5	5	5	6	7	5	5	5	6	7

RYS. 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?
Czy jest ona:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

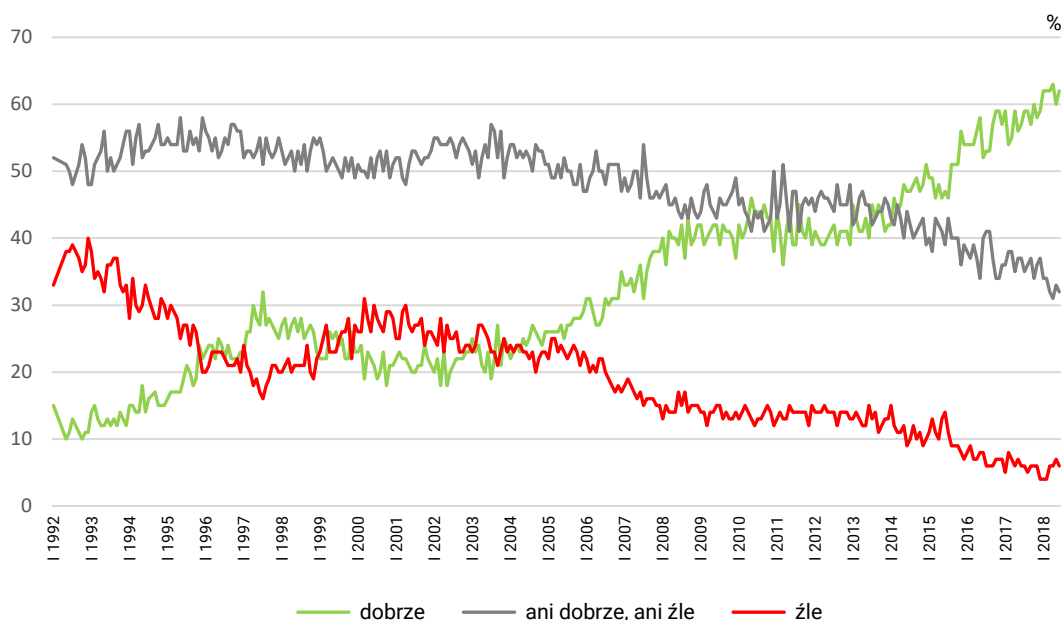
Dość stabilne od wielu miesięcy pozostają oceny **poziomu życia badanych i ich rodzin**. Niespełna dwie trzecie respondentów twierdzi, że im i ich rodzinom żyje się dobrze (62%, od maja wzrost o 2 punkty procentowe), jedna trzecia poziom życia swój i swojej rodziny określa jako przeciętny (32%), a tylko nieliczni są z niego niezadowoleni (6%).

TABELA 5

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinnie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
– dobrze	57	59	59	57	60	58	59	62	62	62	63	60	62
– ani dobrze, ani źle	37	35	36	37	34	36	37	34	34	32	31	33	32
– źle	6	6	5	6	6	6	4	4	4	6	6	7	6

CBOS

RYS. 4. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

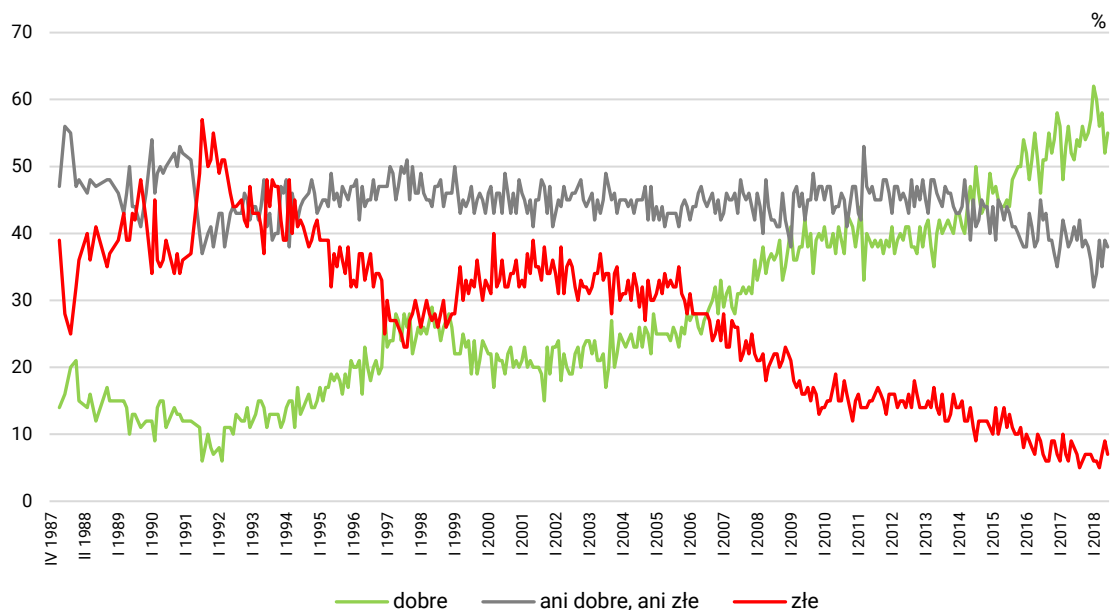
Oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych** po ubiegłomiesięcznym spadku nieco się poprawiły, powracając tym samym do poziomu z marca i kwietnia br. Obecnie ponad połowa respondentów jest nimi usatysfakcjonowana (55%, od maja wzrost o 3 punkty procentowe), niemal dwie piąte określa je jako przeciętne (38%), a co czternasty jest z nich niezadowolony (7%, spadek o 2 punkty procentowe).

TABELA 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	2017						2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach											
– dobre	51	54	53	56	54	55	57	62	60	56	58	55
– ani dobre, ani złe	41	39	42	38	39	38	36	32	34	39	35	38
– złe	8	7	5	6	7	7	7	6	6	5	7	7

CBOS

RYS. 5. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

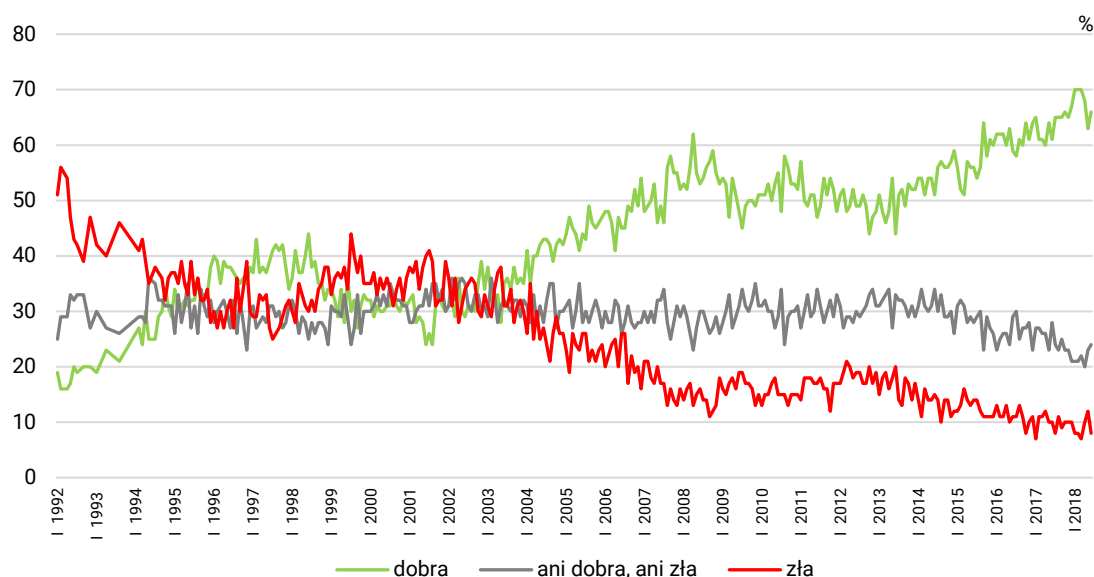
Nieco lepsze niż w maju są też opinie o **sytuacji w zakładach pracy**. Ubyło pracowników oceniających ją źle (o 4 punkty procentowe, do 8%), a przybyło tych, którzy uważają, że jest ona dobra (o 3 punkty, do 66%). Kondycję swoich zakładów pracy jako przeciętną ocenia, podobnie jak przed miesiącem, co czwarty pracujący (24%).

TABELA 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona: N*	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	554	522	547	529	514	545	494	513	555	588	619	635	556
	w procentach												
– dobra	61	65	65	65	66	65	67	70	70	70	68	63	66
– ani dobra, ani zła	28	24	23	25	23	23	21	21	21	22	20	23	24
– zła	10	8	11	9	10	10	10	8	8	7	10	12	8
Trudno powiedzieć	1	3	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2

CBOS

RYS. 6. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?*
Czy jest ona:

* Odpowiedzi osób pracujących. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Oceny odnoszące się do wymiaru publicznego zróżnicowane są przede wszystkim w zależności od czynników światopoglądowych – religijności i poglądów politycznych. Zadowoleniu z ogólnej sytuacji w kraju, sytuacji politycznej i stanu gospodarki sprzyja częstsze uczestnictwo w praktykach religijnych oraz prawicowa orientacja polityczna (zob. tabele aneksowe 1–3). Z kolei w ocenie wymiaru prywatnego kwestie światopoglądowe schodzą na dalszy plan. Poziom życia respondentów i ich rodzin, warunki materialne gospodarstw domowych oraz sytuacja w zakładach pracy oceniane są

z reguły korzystniej przez osoby młodsze, lepiej wykształcone, zajmujące bardziej znaczące pozycje zawodowe oraz osiągające wyższe dochody *per capita* (zob. tabele aneksowe 4–5).

PRZEWIDYWANIA

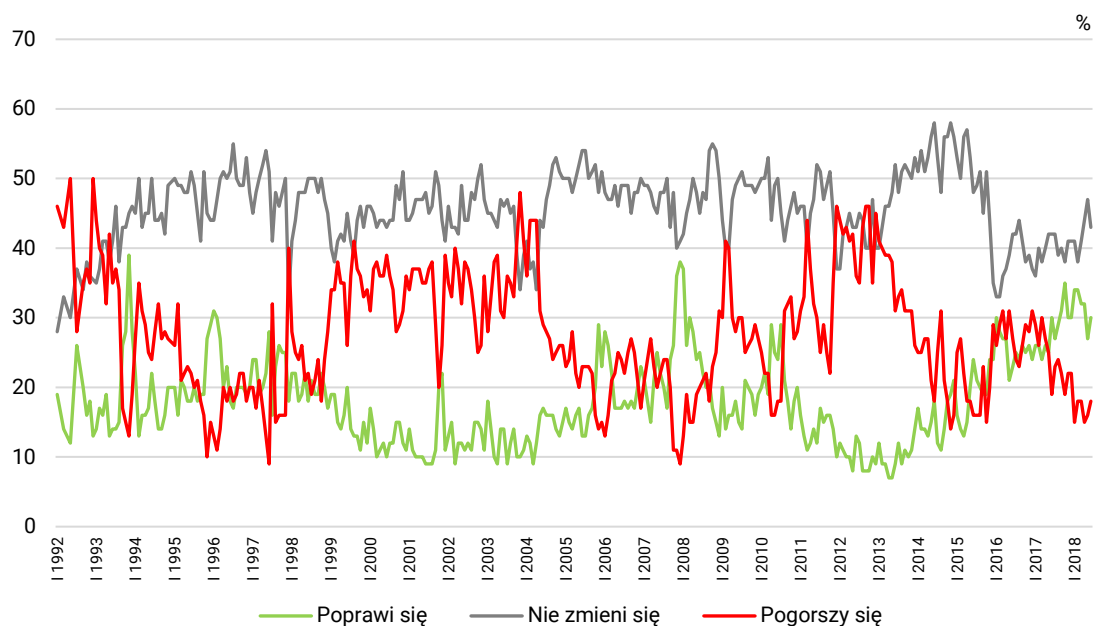
W stosunku do maja nieznacznie przybyło zarówno respondentów, którzy sądzą, że **sytuacja w kraju w najbliższym roku** poprawi się (o 3 punkty procentowe, do 30%), jak i tych, którzy prognozują jej pogorszenie (o 2 punkty procentowe, do 18%). Niezmiennie największy odsetek stanowią ankietowani, którzy nie przewidują żadnych zmian w tym zakresie (43%, spadek o 4 punkty).

TABELA 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
Poprawi się	30	27	29	31	35	30	30	34	34	32	32	27	30
Nie zmieni się	42	42	39	40	38	41	41	41	38	41	44	47	43
Pogorszy się	19	23	24	22	19	22	22	15	18	18	15	16	18
Trudno powiedzieć	9	8	8	7	8	7	7	10	10	9	9	10	9

CBOS

RYS. 7. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

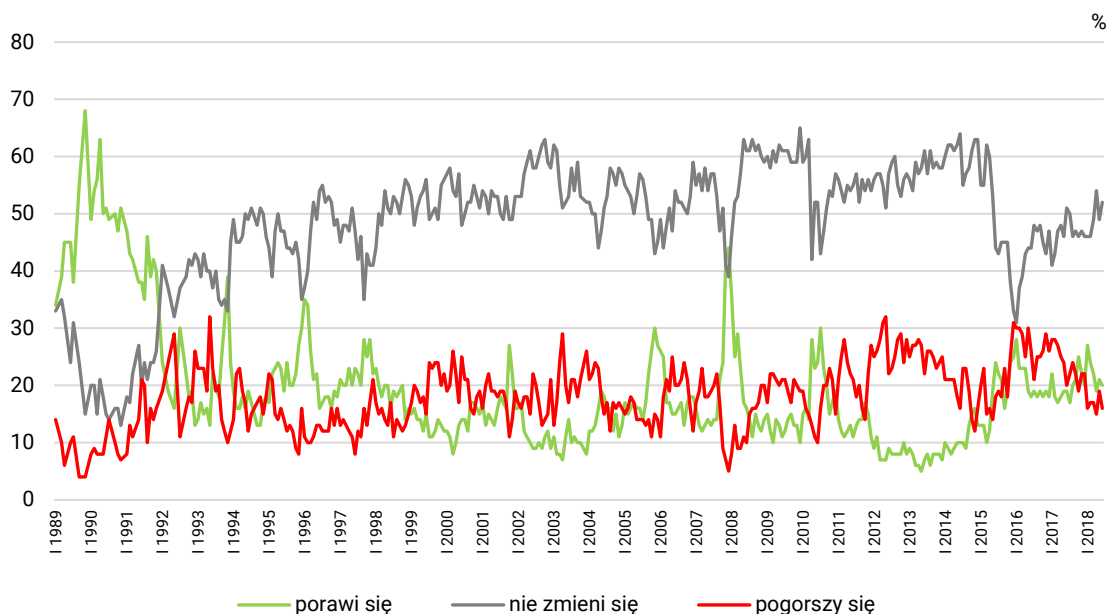
Prognozy **sytuacji politycznej** w Polsce są obecnie minimalnie mniej pesymistyczne niż miesiąc temu. Odsetek osób spodziewających się pogorszenia jakości życia politycznego zmniejszył się o 3 punkty procentowe (do 16%), przy niemal niezmienionej liczbie respondentów, którzy przewidują jej poprawę (20%). Nadal jednak najczęstszy jest pogląd, że w ciągu najbliższego roku sytuacja na polskiej scenie politycznej się nie zmieni (52%, wzrost o 3 punkty procentowe).

TABELA 9

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
– poprawi się	19	17	20	21	25	22	20	27	24	22	19	21	20
– nie zmieni się	51	50	46	47	46	47	46	46	46	49	54	49	52
– pogorszy się	20	22	24	22	19	22	22	16	17	17	15	19	16
Trudno powiedzieć	10	11	10	10	10	9	12	11	13	12	12	11	12

CBOS

RYS. 8. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

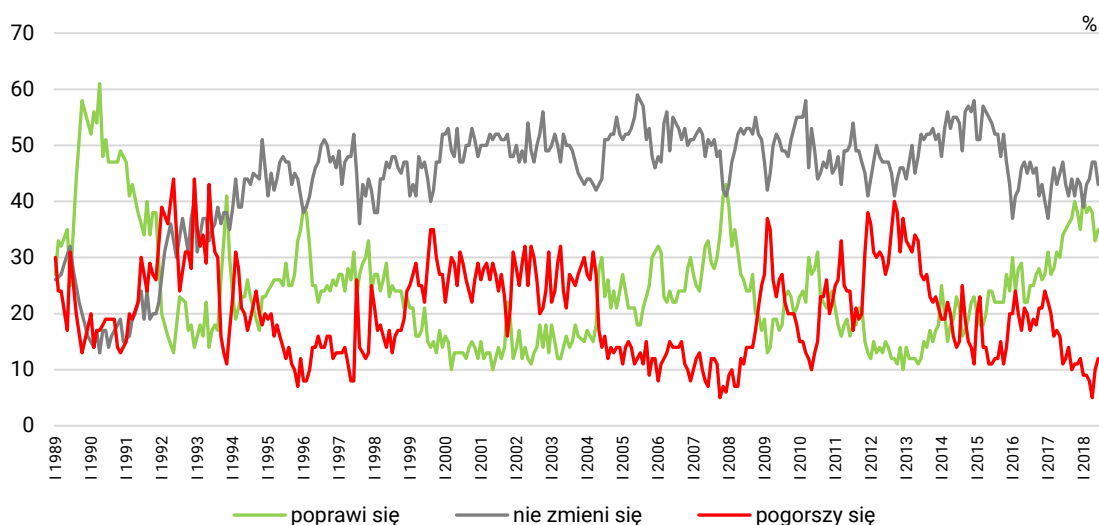
Podobne jak przed miesiącem są prognozy **sytuacji gospodarczej** w Polsce na najbliższy rok. Odsetek badanych przewidujących poprawę stanu polskiej gospodarki kształtuje się obecnie na poziomie 35% (wzrost o 2 punkty procentowe), ci zaś, którzy obawiają się jej pogorszenia, stanowią 12% ogółu (wzrost również o 2 punkty). Ponad dwie piąte respondentów (43%, spadek o 4 punkty) nie spodziewa się zmian w tej dziedzinie.

TABELA 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
– poprawi się	34	35	36	37	40	38	35	41	38	39	38	33	35
– nie zmieni się	47	43	41	44	41	44	43	39	43	44	47	47	43
– pogorszy się	11	12	14	10	11	11	12	9	9	8	5	10	12
Trudno powiedzieć	8	10	9	9	8	7	10	11	10	9	10	10	10

CBOS

RYS. 9. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Przewidywania dotyczące sfery prywatnej są nieco bardziej optymistyczne niż przed miesiącem. Liczba badanych prognozujących poprawę **warunków materialnych** swoich gospodarstw domowych w ciągu najbliższego roku wzrosła z 22% do 24%, natomiast z 23% do 25% przybyło tych, którzy prognozują w tym czasie pozytywne zmiany w zakresie **jakości życia** swoich rodzin. Niezmiennie jednak w odniesieniu do sytuacji materialnej oraz jakości życia większość respondentów spodziewa się utrzymania *status quo* (odpowiednio 67% i 58%). Pesymiści w tym względzie stanowią niespełna jedną dziesiątą ogółu (odpowiednio 9% i 8%).

TABELA 11

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
– poprawią się	20	19	20	26	24	22	26	23	24	21	24	22	24
– pozostaną bez zmian	71	74	71	66	67	70	65	70	71	72	70	70	67
– pogorszą się	9	7	9	8	9	8	9	7	5	7	6	8	9

CBOS

RYS. 10. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:

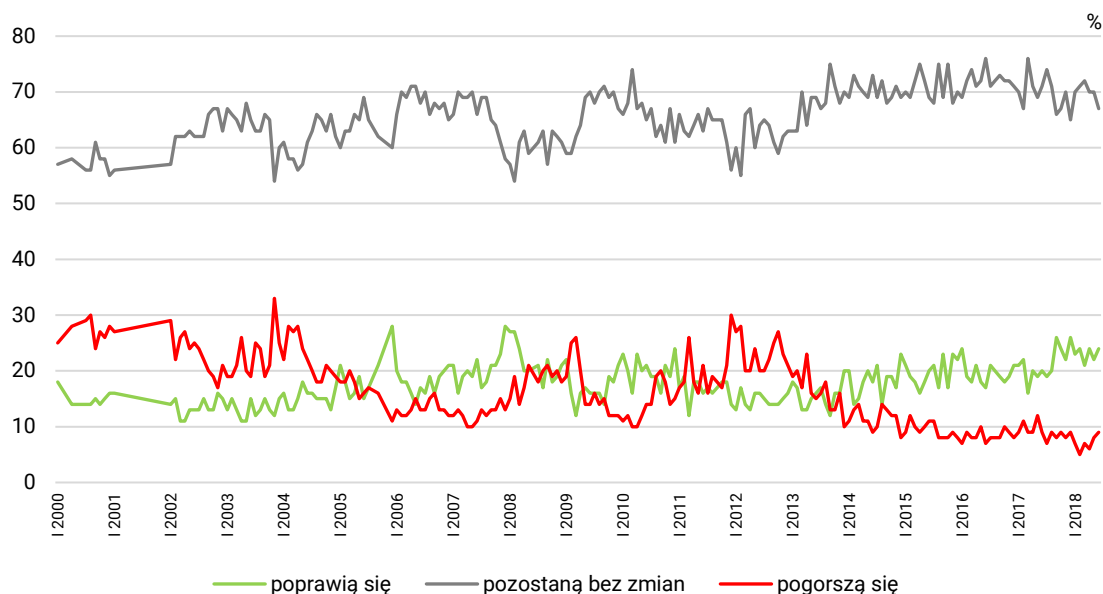
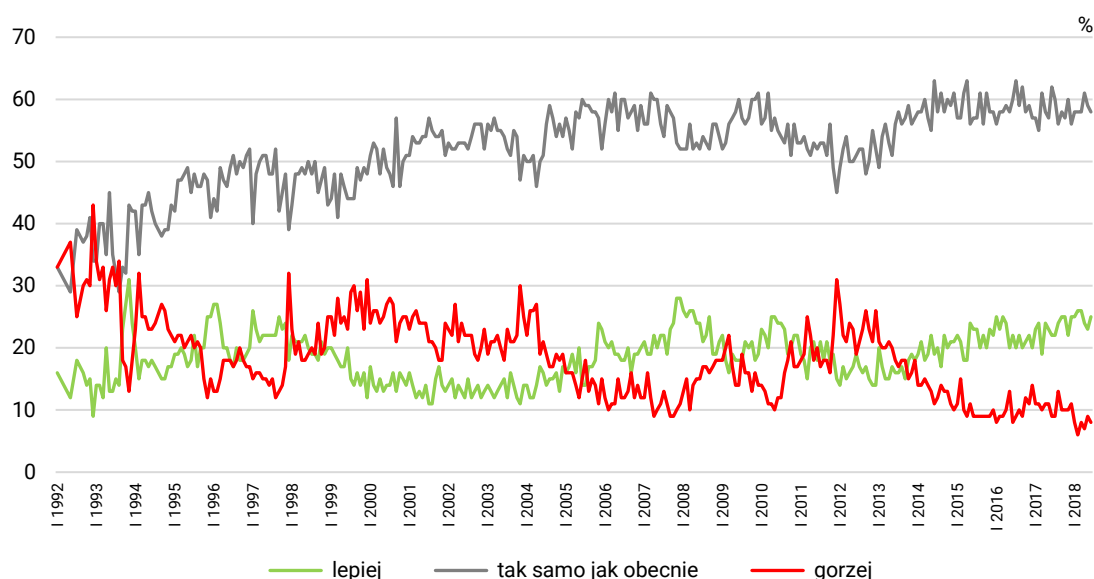

TABELA 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinnie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2017							2018					
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach												
– lepiej	22	22	24	25	25	22	25	25	26	26	24	23	25
– tak samo	62	60	56	58	57	60	56	58	58	58	61	59	58
– gorzej	9	9	13	10	10	10	11	8	6	8	7	9	8
Trudno powiedzieć	7	9	7	7	8	8	8	9	10	8	8	9	9

CBOS

RYS. 11. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

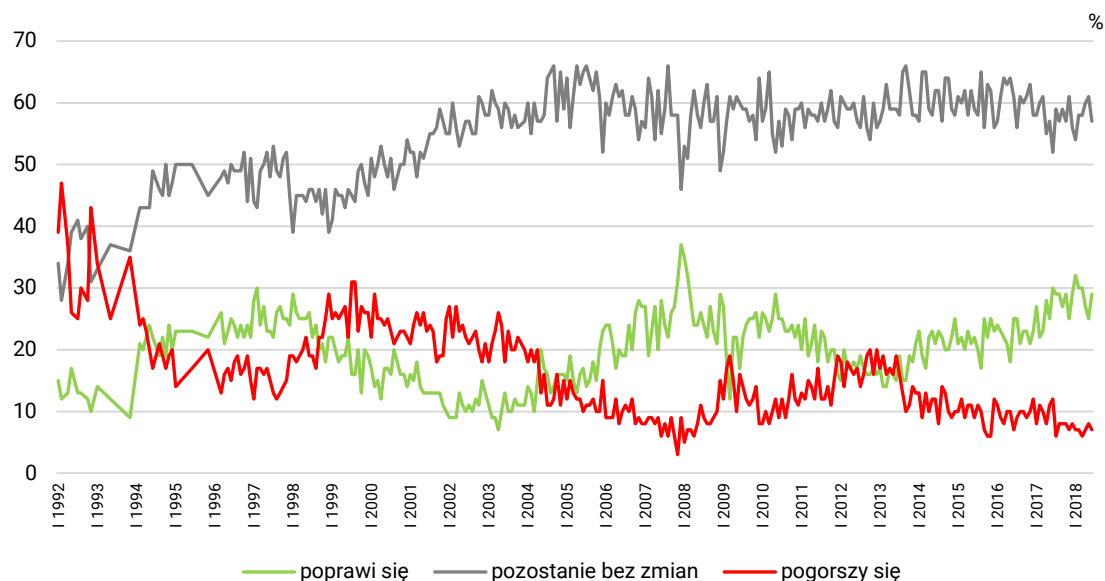
W stosunku do maja poprawiły się również przewidywania dotyczące kondycji **zakładów pracy respondentów**. Przybyło pracowników uważających, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w ich zakładach pracy poprawi się (o 4 punkty procentowe, do 29%), jednocześnie ubyło tych, którzy prognozują, że pozostanie niezmieniona (z 61% do 57%). Zmian na gorsze, podobnie jak przed miesiącem, obawia się mniej więcej co czternasty pracujący (7%).

TABELA 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań													
	2017							2018						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	N*	554	521	547	529	514	545	494	513	555	588	619	635	556
	w procentach													
– poprawi się	30	29	29	27	29	25	29	32	30	30	27	25	29	
– pozostanie bez zmian	52	59	57	59	57	61	56	54	58	58	60	61	57	
– pogorszy się	12	6	8	8	8	7	8	7	7	6	7	8	7	
Trudno powiedzieć	6	6	6	6	6	7	7	7	5	6	6	6	7	

CBOS

RYS. 12. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy*:

* Odpowiedzi respondentów aktywnych zawodowo. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA I OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY

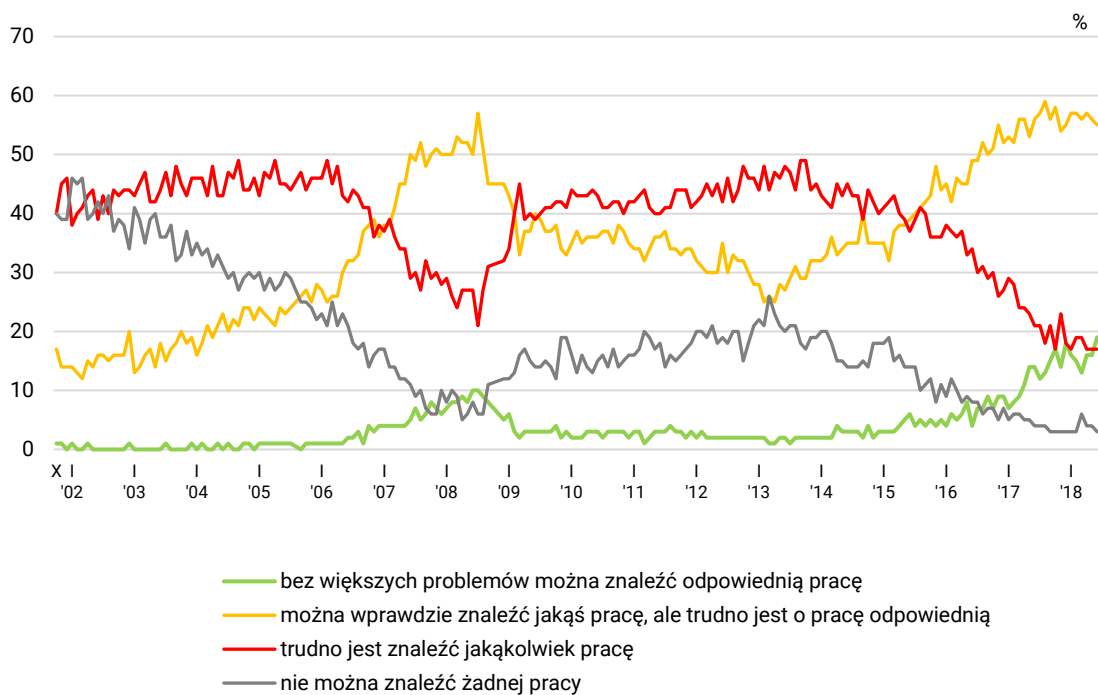
Nieco lepsze od ubiegłomiesięcznych są oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Już niemal trzy czwarte ankietowanych (74%, wzrost o 2 punkty procentowe) uważa, że w ich miejscowości lub okolicy można znaleźć zatrudnienie, w tym blisko co piąty ocenia, że nie trudno jest o pracę satysfakcjonującą (19%, wzrost o 3 punkty procentowe). Jedna szóstą ogółu badanych (17%) twierdzi, że znalezienie pracy jest problematyczne, natomiast tylko 3% respondentów uważa, że w ogóle nie sposób się zatrudnić.

TABELA 14

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2017							2018						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	w procentach													
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	14	12	13	15	17	14	18	16	15	13	16	16	19	
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	56	57	59	56	58	54	55	57	57	56	57	56	55	
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	21	21	18	21	17	23	18	17	19	19	17	17	17	
– nie można znaleźć żadnej pracy	4	4	4	3	3	3	3	3	3	6	4	4	3	
Trudno powiedzieć	5	6	6	5	5	6	6	7	6	6	6	7	6	

CBOS

RYS. 13. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Poczucie zagrożenia bezrobociem wśród pracujących w czerwcu jest nieco mniejsze niż przed miesiącem. Obecnie niespełna jedna piąta pracujących (19%, spadek o 3 punkty procentowe) obawia się utraty zatrudnienia, natomiast ponad trzy czwarte (77%, wzrost o 2 punkty) określa swoją sytuację zawodową jako stabilną, w tym ponad jedna trzecia (37%) w ogóle nie bierze pod uwagę utraty obecnej pracy.

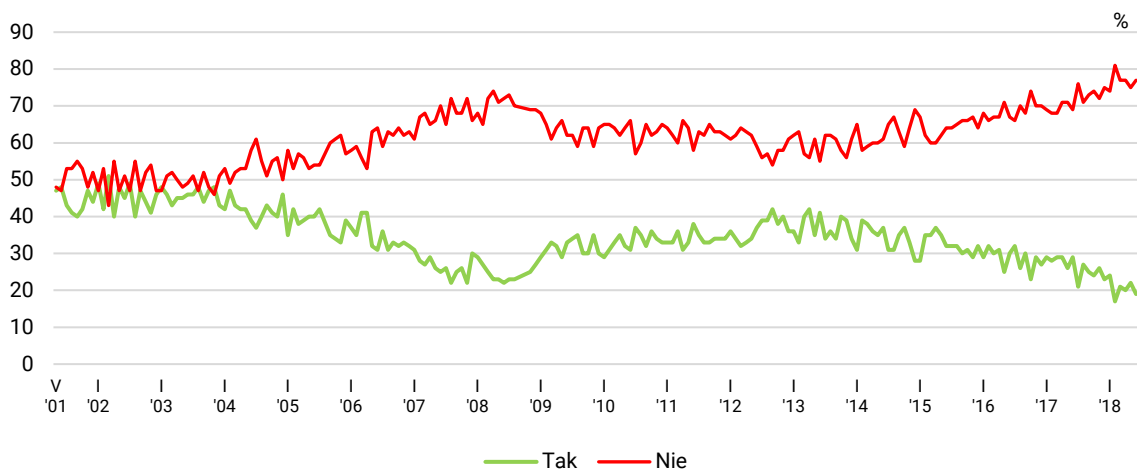
TABELA 15

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	2017												2018													
	VI (N=554)	VII (N=522)	VIII (N=546)	IX (N=530)	X (N=514)	XI (N=545)	XII (N=494)	I (N=513)	II (N=555)	III (N=587)	IV (N=619)	V (N=634)	VI (N=557)													
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	5	29	4	21	4	27	4	25	4	24	5	26	3	23	3	24	2	17	2	21	4	20	4	22	3	19
Raczej tak	24		17		23		21		20		21		20		21		15		19		16		18		16	
Raczej nie	42		40		38		39		39		38		41		38		45		42		43		38		40	
Nie, to mało prawdopodobne	27	69		76		71		73		74		72		75		74		81		77		77		75		77
Trudno powiedzieć	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	4	4

* Odpowiedzi respondentów aktywnych zawodowo. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

CBOS

RYS. 14. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*

* Zsumowano odsetki odpowiedzi: „Bardzo poważnie się z tym liczę” i „Raczej tak” (TAK) oraz „Nie, to mało prawdopodobne” i „Raczej nie” (NIE). Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Uwaga: Pytanie zadawano respondentom mającym pracę, łącznie z rolnikami i osobami pomagającymi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego oraz pracującym na własny rachunek poza rolnictwem

Notowane w ostatnich miesiącach systematyczne pogarszanie się nastrojów społecznych w czerwcu uległo wyhamowaniu. W niektórych wymiarach nastąpiła wręcz nieznaczna poprawa. Minimalnie lepiej niż w maju postrzegana jest ogólna kondycja kraju oraz sytuacja na lokalnych rynkach pracy. Osoby aktywne zawodowo nieco korzystniej niż przed miesiącem oceniają sytuację w swoich zakładach pracy oraz w mniejszym stopniu obawiają się utraty zatrudnienia. Jednak pomimo zaobserwowanych wzrostów, aktualne oceny i prognozy w większości przypadków nadal pozostają gorsze od notowanych na początku bieżącego roku.

Opracował

Rafał Boguszewski

TABELA 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		48	34	18	1025
Płeć	Mężczyźni	54	29	17	483
	Kobiety	42	38	20	542
Wiek	18–24 lata	58	33	9	79
	25–34	41	40	19	199
	35–44	42	35	23	191
	45–54	43	37	20	153
	55–64	51	31	18	186
	65 lat i więcej	55	27	18	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	52	27	21	405
	Miasto do 19 999	47	38	15	140
	20 000 – 99 999	49	32	19	226
	100 000 – 499 999	44	40	15	157
	500 000 i więcej mieszk.	36	48	16	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	49	29	22	194
	Zasadnicze zawodowe	56	28	16	252
	Średnie	45	38	17	313
	Wyższe	43	37	20	267
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	41	37	22	116
	Średni personel, technicy	49	25	26	33
	Pracownicy adm.-biurowi	37	41	22	71
	Pracownicy usług	47	32	21	59
	Robotnicy wykwalifikowani	46	36	18	115
	Robotnicy niewykwalifik.	46	32	21	52
	Rolnicy	47	28	25	50
	Pracujący na własny rach.	48	31	21	48
	Bezrobotni	50	42	8	31
	Emeryci	54	29	17	258
	Renciści	57	28	15	55
	Uczniowie i studenci	58	38	4	49
	Gospodynie domowe i inni	39	44	17	86
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	33	26	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	41	46	13	93
	sekt. prywat. poza rolnict.	47	32	21	269
	prywatnym gosp. rolnym	48	30	21	55
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	51	34	14	141
	Od 900 zł do 1299 zł	45	32	22	163
	Od 1300 zł do 1799 zł	53	31	16	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	47	38	15	128
	2500 zł i więcej	48	36	15	136
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	46	18	68
	Średnie	44	36	20	389
	Dobre	52	31	17	568
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	29	13	62
	Raz w tygodniu	54	26	20	453
	1–2 razy w miesiącu	48	31	21	139
	Kilka razy w roku	45	40	16	217
	W ogóle nie uczestniczy	30	53	17	141
Poglądy polityczne	Lewica	23	62	15	173
	Centrum	41	36	23	269
	Prawica	74	16	10	321
	Trudno powiedzieć	39	34	27	237

TABELA 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		25	35	33	7	1020
Płeć	Mężczyźni	29	32	34	5	479
	Kobiety	22	37	32	9	541
Wiek	18–24 lata	21	39	33	8	80
	25–34	14	51	32	2	198
	35–44	22	35	37	6	188
	45–54	28	30	35	7	153
	55–64	29	30	30	11	185
	65 lat i więcej	34	25	31	9	216
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	34	27	11	403
	Miasto do 19 999	26	34	35	5	141
	20 000 – 99 999	23	36	37	5	225
	100 000 – 499 999	23	39	34	3	157
	500 000 i więcej mieszk.	19	32	40	9	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	27	31	29	13	192
	Zasadnicze zawodowe	31	34	28	8	252
	Średnie	25	35	33	6	313
	Wyższe	19	39	39	3	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	45	36	5	113
	Średni personel, technicy	31	34	36		33
	Pracownicy adm.-biurowi	11	49	34	6	71
	Pracownicy usług	25	37	29	9	59
	Robotnicy wykwalifikowani	22	38	36	4	115
	Robotnicy niewykwalifik.	21	31	39	8	52
	Rolnicy	30	33	27	10	49
	Pracujący na własny rach.	24	29	43	4	48
	Bezrobotni	28	44	28		31
	Emeryci	34	27	30	10	257
	Renciści	37	20	21	22	55
	Uczniowie i studenci	17	38	39	6	49
	Gospodynie domowe i inni	23	42	33	3	86
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	37	36	8	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	41	40	4	93
	sekt. prywat. poza rolnict.	21	39	35	4	267
	prywatnym gosp. rolnym	31	30	29	9	54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	30	34	29	7	140
	Od 900 zł do 1299 zł	28	36	29	6	162
	Od 1300 zł do 1799 zł	26	35	33	5	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	24	31	41	5	128
	2500 zł i więcej	22	43	32	3	136
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	24	41	12	68
	Średnie	19	38	34	9	387
	Dobre	30	34	31	5	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	30	20	3	62
	Raz w tygodniu	29	33	30	8	451
	1–2 razy w miesiącu	27	39	24	10	139
	Kilka razy w roku	19	42	35	5	215
	W ogóle nie uczestniczy	12	26	56	6	140
Poglądy polityczne	Lewica	7	33	57	3	172
	Centrum	17	44	36	3	268
	Prawica	49	26	22	3	320
	Trudno powiedzieć	16	38	26	19	235

TABELA 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		50	31	12	7	1025
Płeć	Mężczyźni	56	30	10	4	483
	Kobiety	44	33	14	9	542
Wiek	18–24 lata	47	35	11	6	80
	25–34	42	43	11	4	199
	35–44	51	33	10	6	190
	45–54	47	30	19	5	153
	55–64	52	27	13	8	186
	65 lat i więcej	58	23	10	9	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	44	33	14	10	405
	Miasto do 19 999	58	29	8	4	141
	20 000 – 99 999	54	30	12	4	226
	100 000 – 499 999	49	37	10	4	157
	500 000 i więcej mieszk.	57	25	13	5	96
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	29	14	14	194
	Zasadnicze zawodowe	52	31	12	5	252
	Średnie	50	29	14	6	313
	Wyższe	54	36	8	2	266
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	62	34	3	2	115
	Średni personel, technicy	52	27	16	6	33
	Pracownicy adm.-biurowi	39	46	12	2	71
	Pracownicy usług	44	40	9	6	59
	Robotnicy wykwalifikowani	46	29	22	2	115
	Robotnicy niewykwalifik.	42	35	18	4	52
	Rolnicy	49	36	11	3	50
	Pracujący na własny rach.	55	31	8	6	48
	Bezrobotni	55	31	7	7	31
	Emeryci	55	25	9	11	258
	Renciści	54	24	4	18	55
	Uczniowie i studenci	44	37	11	8	49
	Gospodynie domowe i inni	40	32	24	4	86
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	47	40	11	3	138
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	28	18	2	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	50	34	12	4	268
	prywatnym gosp. rolnym	50	33	13	4	55
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	44	28	19	9	141
	Od 900 zł do 1299 zł	56	28	11	5	163
	Od 1300 zł do 1799 zł	49	37	9	5	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	48	35	14	3	128
	2500 zł i więcej	63	28	7	2	136
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	28	33	12	68
	Średnie	42	37	13	8	389
	Dobre	58	28	9	4	567
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	63	26	9	2	62
	Raz w tygodniu	52	30	10	7	452
	1–2 razy w miesiącu	53	35	6	7	139
	Kilka razy w roku	46	34	14	6	217
	W ogóle nie uczestniczy	43	31	21	5	141
Poglądy polityczne	Lewica	39	38	18	4	173
	Centrum	48	36	12	4	269
	Prawica	69	21	7	3	321
	Trudno powiedzieć	38	34	14	15	236

TABELA 4

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:				Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		62	32	6	0	1028
Płeć	Mężczyźni	64	30	5	0	482
	Kobiety	61	34	5	0	545
Wiek	18–24 lata	87	13			80
	25–34	74	25		1	199
	35–44	70	25	4	1	192
	45–54	61	32	7		153
	55–64	48	43	9	0	186
	65 lat i więcej	49	42	9	0	218
Miejsce zamieszkania	Wieś	56	37	7		407
	Miasto do 19 999	63	32	4		141
	20 000 – 99 999	67	28	4	0	225
	100 000 – 499 999	69	26	4	1	157
	500 000 i więcej mieszk.	63	33	2	1	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	44	44	11		193
	Zasadnicze zawodowe	51	41	7		252
	Średnie	66	29	3	1	313
	Wyższe	80	18	1	0	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	15		1	116
	Średni personel, technicy	83	17			33
	Pracownicy adm.-biurowi	67	32	1		73
	Pracownicy usług	70	30			59
	Robotnicy wykwalifikowani	66	29	5	1	115
	Robotnicy niewykwalifik.	56	39	5		52
	Rolnicy	53	34	13		50
	Pracujący na własny rach.	63	37			48
	Bezrobotni	46	36	19		31
	Emeryci	49	44	7	0	258
	Renciści	53	31	13	3	55
	Uczniowie i studenci	89	11			49
	Gospodynie domowe i inni	56	36	8		86
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	74	25	0	1	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	68	29	3		93
	sekt. prywat. poza rolnict.	70	28	2		269
	prywatnym gosp. rolnym	53	35	12		55
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	45	40	15		141
	Od 900 zł do 1299 zł	45	48	6		163
	Od 1300 zł do 1799 zł	66	29	4	0	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	71	26	2		128
	2500 zł i więcej	87	12	1	0	137
Ocena własnych war. mater.	Źłe	14	26	60		68
	Średnie	35	61	3	1	391
	Dobre	86	13	0	0	568
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	34	4		62
	Raz w tygodniu	63	34	3	0	454
	1–2 razy w miesiącu	66	28	6		139
	Kilka razy w roku	62	32	6	0	218
	W ogóle nie uczestniczy	58	31	10	1	142
Poglądy polityczne	Lewica	59	35	5	1	173
	Centrum	66	30	5		269
	Prawica	68	28	3	1	321
	Trudno powiedzieć	53	38	9	0	237

TABELA 5

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		66	24	8	2	556
Płeć	Mężczyźni	66	24	8	2	299
	Kobiety	66	23	8	2	257
Wiek	18–24 lata	75	25			30
	25–34	73	24	2	1	157
	35–44	69	19	10	2	158
	45–54	58	27	11	4	121
	55–64	55	27	16	1	81
	65 lat i więcej	49	30	5	15	9
Miejsce zamieszkania	Wieś	62	26	9	3	217
	Miasto do 19 999	79	15	3	2	82
	20 000 – 99 999	67	25	9		126
	100 000 – 499 999	63	24	12	1	80
	500 000 i więcej mieszk.	64	25	4	7	52
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	59	23	15	4	47
	Zasadnicze zawodowe	68	23	7	2	132
	Średnie	64	27	7	2	183
	Wyższe	68	22	8	2	195
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	71	17	11	1	115
	Średni personel, technicy	65	19	13	3	33
	Pracownicy adm.-biurowi	63	29	6	2	73
	Pracownicy usług	71	23	2	4	59
	Robotnicy wykwalifikowani	74	18	5	3	115
	Robotnicy niewykwalifik.	76	17	5	1	52
	Rolnicy	35	39	26		50
	Pracujący na własny rach.	57	38	4	1	48
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	62	26	10	3	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	69	22	8	1	93
	sekt. prywat. poza rolnict.	73	21	3	3	268
	prywatnym gosp. rolnym	37	37	26		55
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	61	24	14	1	64
	Od 900 zł do 1299 zł	61	25	11	3	77
	Od 1300 zł do 1799 zł	66	27	5	2	84
	Od 1800 zł do 2499 zł	64	22	11	3	75
	2500 zł i więcej	70	22	7	1	102
Ocena własnych war. mater.	Złe	33	22	33	12	21
	Średnie	53	33	10	3	188
	Dobre	75	19	5	1	347
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	64	29	7		19
	Raz w tygodniu	69	24	6	1	237
	1–2 razy w miesiącu	67	19	11	3	76
	Kilka razy w roku	63	26	10	2	135
	W ogóle nie uczestniczy	63	22	9	6	82
Poglądy polityczne	Lewica	58	26	14	3	108
	Centrum	66	27	5	2	155
	Prawica	71	20	7	2	154
	Trudno powiedzieć	67	22	9	3	120

TABELA 6

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		30	43	18	9	1026
Płeć	Mężczyźni	32	44	17	7	483
	Kobiety	29	43	18	10	543
Wiek	18–24 lata	32	45	14	9	78
	25–34	24	49	21	6	199
	35–44	24	47	23	6	192
	45–54	28	43	16	12	153
	55–64	33	39	17	11	186
	65 lat i więcej	40	37	12	11	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	41	14	13	406
	Miasto do 19 999	33	44	17	6	140
	20 000 – 99 999	30	45	19	7	226
	100 000 – 499 999	28	48	19	5	156
	500 000 i więcej mieszk.	26	39	27	7	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	36	37	13	13	193
	Zasadnicze zawodowe	32	45	12	11	252
	Średnie	31	43	18	8	313
	Wyższe	23	45	26	5	268
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	43	27	5	116
	Średni personel, technicy	28	52	17	3	33
	Pracownicy adm.-biurowi	16	57	22	4	73
	Pracownicy usług	24	52	15	9	59
	Robotnicy wykwalifikowani	26	49	15	10	115
	Robotnicy niewykwalifik.	26	39	20	15	52
	Rolnicy	26	48	12	14	50
	Pracujący na własny rach.	30	42	25	3	48
	Bezrobotni	40	41	19		31
	Emeryci	38	37	13	12	258
	Renciści	38	28	16	18	55
	Uczniowie i studenci	40	43	15	2	49
	Gospodynie domowe i inni	27	44	20	8	86
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	47	20	10	139
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	19	59	16	6	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	44	22	6	268
	prywatnym gosp. rolnym	25	47	16	13	55
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	35	44	12	9	141
	Od 900 zł do 1299 zł	28	50	15	7	163
	Od 1300 zł do 1799 zł	36	41	18	5	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	28	43	23	7	128
	2500 zł i więcej	32	39	24	5	137
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	42	21	10	68
	Średnie	27	43	19	12	388
	Dobre	33	43	16	7	569
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	32	12	5	62
	Raz w tygodniu	31	42	16	11	454
	1–2 razy w miesiącu	32	45	12	12	139
	Kilka razy w roku	24	50	19	7	217
	W ogóle nie uczestniczy	26	40	30	4	140
Poglądy polityczne	Lewica	12	48	36	4	173
	Centrum	23	50	20	6	269
	Prawica	50	34	8	8	321
	Trudno powiedzieć	27	42	15	17	237

TABELA 7

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprowadzić znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		19	55	17	3	6	1027
Płeć	Mężczyźni	25	51	16	4	5	483
	Kobiety	14	57	18	2	8	544
Wiek	18–24 lata	25	53	16	2	4	80
	25–34	18	64	14	2	2	199
	35–44	19	58	16	2	4	191
	45–54	22	56	16	2	5	154
	55–64	16	53	22	4	4	186
	65 lat i więcej	19	43	17	5	17	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	50	25	5	5	406
	Miasto do 19 999	19	51	20	4	6	141
	20 000 – 99 999	20	58	13	1	7	227
	100 000 – 499 999	25	61	9	1	5	157
	500 000 i więcej mieszk.	30	57	1		12	96
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	14	45	26	5	10	194
	Zasadnicze zawodowe	19	50	22	5	4	252
	Średnie	21	56	16	2	6	313
	Wyższe	21	64	7	1	6	268
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	65	6		6	115
	Średni personel, technicy	36	53	11			33
	Pracownicy adm.-biurowi	15	72	10		4	73
	Pracownicy usług	16	69	15			59
	Robotnicy wykwalifikowani	27	51	20	1	1	115
	Robotnicy niewykwalifik.	23	57	15	2	3	52
	Rolnicy	15	36	37	10	2	50
	Pracujący na własny rach.	26	60	3	7	5	48
	Bezrobotni	2	56	42			31
	Emeryci	17	47	17	5	14	258
	Renciści	13	44	27	5	12	55
	Uczniowie i studenci	31	50	12	2	5	49
	Gospodynie domowe i inni	7	56	23	5	9	86
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	67	13		4	139
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	60	13	4	1	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	58	12	0	3	269
	prywatnym gosp. rolnym	16	37	32	12	3	55
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	15	47	27	6	5	141
	Od 900 zł do 1299 zł	18	50	21	6	5	163
	Od 1300 zł do 1799 zł	19	54	18	1	8	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	19	65	10	2	4	128
	2500 zł i więcej	30	57	4	2	7	137
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	37	33	10	10	68
	Średnie	14	55	20	4	8	389
	Dobre	24	56	13	2	5	569
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	24	56	12	5	3	62
	Raz w tygodniu	19	52	19	3	7	454
	1–2 razy w miesiącu	11	59	23	2	5	139
	Kilka razy w roku	22	57	12	3	6	218
	W ogóle nie uczestniczy	23	50	14	3	9	140
Poglądy polityczne	Lewica	20	59	15	1	5	172
	Centrum	17	60	13	3	7	269
	Prawica	25	53	15	2	5	321
	Trudno powiedzieć	16	47	24	4	9	237

TABELA 8

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		19	77	4	557
Płeć	Mężczyźni	18	79	3	300
	Kobiety	21	75	5	257
Wiek	18–24 lata	23	74	3	30
	25–34	19	79	2	157
	35–44	22	74	4	159
	45–54	19	77	4	121
	55–64	14	80	6	81
	65 lat i więcej	11	89		9
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	79	3	217
	Miasto do 19 999	13	80	7	82
	20 000 – 99 999	27	71	2	126
	100 000 – 499 999	15	81	4	80
	500 000 i więcej mieszk.	20	76	4	53
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	14	82	3	47
	Zasadnicze zawodowe	13	81	6	132
	Średnie	21	77	2	183
	Wyższe	23	73	4	196
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	76	3	116
	Średni personel, technicy	19	78	3	33
	Pracownicy adm.-biurowi	27	70	3	73
	Pracownicy usług	24	75	2	59
	Robotnicy wykwalifikowani	15	81	3	115
	Robotnicy niewykwalifik.	24	70	6	52
	Rolnicy	1	92	6	50
	Pracujący na własny rach.	21	76	3	48
	Bezrobotni			100	1
	Emeryci		64	36	5
	Uczniowie i studenci		100		3
	Gospodynie domowe i inni	100			1
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	80	4	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	30	67	3	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	20	76	4	269
	prywatnym gosp. rolnym	4	90	6	55
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	20	69	11	64
	Od 900 zł do 1299 zł	18	80	2	77
	Od 1300 zł do 1799 zł	19	74	7	84
	Od 1800 zł do 2499 zł	27	73		75
	2500 zł i więcej	19	81		102
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	68	9	21
	Średnie	25	68	7	188
	Dobre	16	83	1	348
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	13	85	2	19
	Raz w tygodniu	17	79	4	239
	1–2 razy w miesiącu	23	72	4	76
	Kilka razy w roku	19	80	2	135
	W ogóle nie uczestniczy	22	72	6	82
Poglądy polityczne	Lewica	22	74	3	108
	Centrum	18	80	2	155
	Prawica	18	82	1	154
	Trudno powiedzieć	19	73	8	121